Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno autora: Bc. Hanna Kovalska

Název práce: Analýza prvních českých poválečných učebnic ruského jazyka

Vedoucí práce: PhDr. Jindřich Kesner, CSc., katedra ruského jazyka a literatury PdF UHK

Téma práce, její zaměření, přednosti a nedostatky:

Diplomová práce je zaměřena na analýzu a porovnání prvních českých poválečných učebnic ruštiny vydaných v letech 1945–1948.

V teoretické části je nejprve pojednáno o druzích učebnic a o požadavcích, jež by měly splňovat učebnice cizích jazyků. Učebnice jsou charakterizovány z různých hledisek, jež v praktické části slouží jako kritéria pro analýzu a hodnocení prvních poválečných učebnic vydaných v Československu. Autorka se odvolává na práce řady autorů, zabývajících se teorií učebnic cizích jazyků. V první podkapitole třetí kapitoly („Русский язык в чешских школах“), jsou přiblíženy učebnice ruštiny pro Čechy začátku 20. století. Vzhledem k tomu, že tato podkapitola se nazývá „Осбенности учебников русского языка в Чехии в довоенный период“, očekával bych, že budou alespoň zmíněny učebnice ruštiny vydané již v Československu, zmínka o nich však schází. Podkapitola 3.2 popisuje pozici ruského jazyka v poválečném Československu, v němž se ruština postupně stává prvním cizím jazykem. Toto pojednání je dovedeno až do šedesátých let, což je možná z hlediska zaměření DP poněkud nadbytečné, nicméně tato část není dlouhá.

Čtvrtá kapitola popisuje sedm učebnic ruštiny, vydaných v uvedených poválečných letech. Charakterizuje je z hlediska jejich rozsahu, prezentace jednotlivých úrovní jazykového systému, představení reálií, struktury lekcí, uplatněné metodiky, povahy použitých textů a zastoupení konverzačních témat. Velká pozornost je věnována povaze jednotlivých zadání a cvičení. Odděleně jsou posuzována zadání a cvičení fonetická, gramatická, přípravná řečová (тренировочные речевые) a komunikativní. V souvislosti s tím mi v některých případech není úplně jasné zařazení cvičení s podobnými zadáními do gramatických či do přípravných řečových. Šestá

kapitola přináší porovnání učebnic vydaných v jednotlivých letech. Celkově autorka hodnotí učebnice tohoto období pozitivně, konstatujíc mimo jiné, že nejmenší pozornost je ve všech případech věnována poslechu.

Diplomová práce má logickou strukturu a je vypracována pečlivě.

Jazyková a stylistická úroveň práce. DP je napsána v ruštině a její jazyková úroveň je velmi dobrá. Jazykových chyb a překlepů není mnoho. V Obsahu lze vyčíst nejednotnost při použití malých a velkých písmen v názvech kapitol.

Rozsah práce je v normě.

Použitá literatura: Aktuální, kvantitativně dostačující. Práce s odbornými zdroji je odpovídající.

Využitelnost pro praxi: střední.

Cíl práce: splněn.

Celková úroveň diplomové práce: odpovídá požadavkům.

Z uvedených důvodů práci **doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení ……..**

Dotazy k autorce:

1. На самом деле учебник русского языка Йозефа Коларжа начала 20 в. называется „Чешская грамматика“, как приводите на с. 21?

2. Объясните, пожалуйста, на основании каких критериев вы упражнения, в которых надо «изменить время глагола в предложении», включили в разряд «грамматических языковых упражнений», в то время как упражнения, в которых необходимо предложение «поставить в другом времени», в разряд «тренировочных речевых упражнений» (с. 45). На первый взгляд кажется, что эти задания аналоичны.

PhDr. Jindřich Kesner, CSc.

V Hradci Králové 17. 7. 2023